

REFERAT 2022-25: Teknik-, By- og Boligudvalget d. 06-05-2025

Mødedato   Tirsdag d. 06. maj 2025 kl. 16:30

Mødested   Magistratssalen, Sønderborg Rådhus

Mødedeltagere   Kirsten H. Bachmann, Tage Petersen, Kristian Beuschau, Erik Krogh, Ganeswaran Shanmugaratnam

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Temadrøftelse om energirenovering af gadelys.....	4
Godkendelse af realitetsbehandling af lokalplan for vindmøller ved Pøl, Sydals.....	5
Godkendelse af sommerlukning af Sønder Havnegade.....	8
Godkendelse af driftsomprioriteringer 2026-2029.....	10
Godkendelse af anlægsbudgettering 2026-2029.....	12
Orientering om ledelsesinformation 2025 - ultimo marts.....	14
Orientering om status på udmøntningsplan 2025-2028.....	16
Generel orientering.....	17
Lukket: Underskriftsark.....	18

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

25/646

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- dagsordenen.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 06-05-2025

Godkendt.

Punkt 2: Temadrøftelse om energirenovering af gadelys

25/602

Sagsresumé

Forvaltningen faciliterer på Teknik-, By- og Boligudvalgets møde den 6. maj 2025, en temadrøftelse omkring energirenovering af gadelys.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at drøfte

- temaet.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 06-05-2025

Drøftet.

Punkt 3: Godkendelse af realitetsbehandling af lokalplan for vindmøller ved Pøl, Sydals

24/18962

Sagsresumé

Sønderborg Kommune har modtaget en ansøgning fra en energivirksomhed om at udskifte syv eksisterende vindmøller ved Pøl, Sydals. De syv møller på 74 meter ønskes udskiftet med tre vindmøller på 150 meter.

Der er gennemført forhåndsdialog, herunder to borgermøder og fem dialogmøder, med en særligt nedsat gruppe med frivillige borgere fra lokalområdet samt energivirksomheden og forvaltningen. Som bilag til denne sag er vedlagt, slides med præsentation af projektet som blev forevist til borgermøde to.

Forudsat udvalgets godkendelse fremlægger forvaltningen sag om igangsættelse af lokalplanproces på næstkommende udvalgs møde.

Projektet understøtter Byrådets Vision om at støtte den grønne omstilling og arbejdet med at nå målet om CO2-neutralitet i 2029, idet projektet forventes at øge produktionen af vedvarende energi i kommunen med 37.500 megawatt-timer pr. år. Projektet understøtter dermed også ProjectZero.

Teknik-, By og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- at forvaltningen realitetsbehandler ansøgning om vindmølleudskiftning ved Pøl, Sydals

Sagsfremstilling

Sønderborg Kommune har modtaget en ansøgning fra en energivirksomhed om at udskifte syv eksisterende vindmøller ved Pøl, Sydals. De syv vindmøller med en højde på 74 meter ønskes udskiftet med tre vindmøller med en højde på 150 meter. Projektområdet er allerede udlagt til vindmøller. Anlægget forventes at opnå en effekt på ca. 13,5 megawatt og en forventet produktion på cirka 48.000 megawatt-timer pr. år. Det svarer til det årlige strømforbrug for ca. 11.400 husstande. De syv eksisterende vindmøller producerer 10.500 megawatt-timer pr. år, og strømproduktionen øges derfor med 37.500 megawatt-timer ved udskiftningen.

Udvikler har ikke indgået aftale om nettilslutning på nuværende tidspunkt. Udvikler har løbende dialog med N1 og tilkendegiver at nettilslutningsaftale kan indgås, når der foreligger et godkendt plangrundlag for projektet, da det er væsentligt at etableringstidspunkt for vindmøllerne og nettet koordineres. En endelig nettilslutningsaftale er således afhængig af tidsplanen for opførelse af vindmøllerne.

Forhåndsdialog

Økonomiudvalget godkendte på udvalgs mødet den 21. februar 2024 en proces for forhåndsdialog, som skal sikre, at lokalrådets borgere involveres i det enkelte vedvarende energiprojekt forud for igangsætning af planarbejde for projektet. Processen omfatter to borgermøder og et antal dialogmøder med en særligt nedsat gruppe, der består af frivillige borgere fra lokalområdet, energivirksomheden og forvaltningen.

Første borgermøde blev holdt den 22. oktober 2024. Her beskrev energivirksomheden sit foreløbige projektforslag, som indeholdt to scenarier: To vindmøller på 180 meter eller tre vindmøller på 150 meter. Dernæst blev fem dialogmøder

afholdt fra november 2024 til februar 2025. På dialogmøderne har de seks deltagende borgere særligt haft fokus på, at projektet tilpasses området, så der er færrest muligt gener og flest mulige lokale merværdier.

Der blev drøftet en række spørgsmål vedrørende vindmøllernes visuelle påvirkning på sommerhus- og lokalområdet, støjniveau, værditab og lysforurening. Desuden blev mulighederne for økonomisk merværdi til klimasikring og udvikling af lokalområdet også drøftet. Det resulterede i oprettelse af en lokal fond, hvis vindmøllerne opføres. Andet borgermøde blev holdt den 27. marts 2025. Her blev det tilpassede projektforslag og dialoggruppens arbejdsproces fremlagt for de fremmødte.

Alle referater, bilag og præsentationer fra borgermøderne og dialogmøderne er offentligt tilgængelige på [Sønderborg Kommunes klimaportal under Solceller og vindmøller/Se status/Afholdte borgermøder/udskiftning af vindmøller ved Pøl, Sydals.](#)

Det tilpassede projektforslag

Det nye projektforslag indeholder følgende tiltag:

- Tre vindmøller med en højde på 150 meter.
- Økonomisk merværdi til lokalområdet via en fond, som etableres særligt i forbindelse med projektet.
  - Energivirkningsomheden forpligter sig til at oprette en fond, som har et startbeløb på 1,4 mio. kr. og årligt tilføres 80.000 kr pr. vindmølle i vindmøllernes levetid. De årlige indbetalinger reguleres efter elprisen.
  - Fonden oprettes med henblik på at understøtte lokal udvikling og rekreative indsatser samt at bidrage til klimasikring. Fonden etableres i samarbejde med dialoggruppen og skal have en bestyrelse bestående af fem personer fra følgende foreninger: Lysabild Landsbylaug, Digelaug, en grundejer i sommerhusområdet, en beboer i området og en neutral person. Den neutrale person repræsenterer ikke en lokal forening, og sikrer som det femte medlem af bestyrelsen, at der kan træffes beslutning ved flertal. Midlerne skal uddeles til almennyttige projekter og klimasikring, og skal anvendes i et defineret område indenfor cirka fire km fra vindmøllerne. Bestyrelsen skal også kunne give støtte til rådgivning på projekter, som finansieres af Grøn Pulje.

Oprettelse af fond sker i samarbejde mellem energivirkningsomheden og dialoggruppen og uden bidrag fra Grøn Pulje.

Udover ovennævnte tiltag er energivirkningsomheden, jf. VE-loven §14, forpligtet til at indbetale til en Grøn Pulje, der oprettes for anlægget. Det skitserede anlæg vil give en indbetaling på ca. 4,2 mio. kr. og denne pulje skal administreres af Sønderborg Kommune. Administrationen af Grøn Pulje i form af fordeling og udbetaling af puljemidlerne finansieres ved at fratække 8 pct. fra puljen. Derved vil der være ca. 3,89 mio. kr. i Grøn Pulje fra projektet, som borgere og foreninger kan søge til projekter i lokalområdet.

Videre proces

Forudsat udvalgets godkendelse fremlægger forvaltningen sag om igangsættelse af lokalplanproces på næstkommende udvalgs møde.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 06-05-2025

Godkendt.

Bilag

Borgermøde Pøl 27. marts 2025

Punkt 4: Godkendelse af sommerlukning af Sønder Havnegade

24/8100

Sagsresumé

Teknik-, By- og Boligudvalget godkendte i 2022, at Sønder Havnegade i Sønderborg skulle lukkes for kørende trafik hele døgnet alle ugens dage i juli og august hvert år fra 2022. I 2023 godkendte Teknik-, By- og Boligudvalget, at Sønder Havnegade blev lukket i en udvidet periode fra den 15. juni til den 1. september. I 2024 godkendte udvalget at lukke Sønder Havnegade i perioden den 13. juni til den 30. august.

Den 27. februar 2025 drøftede Byrådet mulighederne for at udvide lukkeperioden fra Kristi Himmelfartsdag til og med 30. september. På den baggrund godkendte Teknik-, By- og Boligudvalget, at forvaltningen gennemførte en partshøring. Den udvidede lukkeperiode har været sendt i partshøring fra og med den 4. april til og med den 20. april. Forvaltningen sendte høringsbrev til 170 parter og modtog 22 svar, som kan ses i vedlagte bilag.

Lukningen sker med hjemmel i Færdselslovens §92, stk. 1 og 2.

Sagen understøtter Byrådets Vision om at være en turistdestination i særklasse. Ved at lukke Sønder Havnegade i sommerperioden kan Sønderborg Havn være et samlingspunkt for både byens turister og borgere, hvor de kan færdes frit og tilgængeligt.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- at Sønder Havnegade lukkes for motorkørsel, knallerter, cykler og løbehjul fra og med Kristi Himmelfartsdag til og med den 30. september i 2025 og hvert år efterfølgende.

Sagsfremstilling

Sønder Havnegade var lukket for kørende trafik i 2021 som en del af en forsøgsordning. Denne forsøgsordning blev gjort permanent i 2022 med godkendelse fra Teknik-, By- og Boligudvalget. I både 2021 og 2022 var Sønder Havnegade lukket i juli og august.

I 2023 blev lukkeperioden forlænget fra den 15. juni til den 1. september. Udvidelsen af lukkeperioden skete efter en høring samt godkendelse i Teknik-, By- og Boligudvalget. I 2024 godkendte udvalget ligeledes en udvidet lukkeperiode.

Den 27. februar 2025 drøftede Byrådet mulighederne for at udvide lukkeperioden fra Kristi Himmelfartsdag til og med den 30. september årligt.

Kristi Himmelfartsdag falder den 29. maj i 2025 og på følgende datoer de kommende fem år:

- Torsdag den 14. maj 2026

- Torsdag den 6. maj 2027
- Torsdag den 28. maj 2028
- Torsdag den 10. maj 2029
- Torsdag den 30. maj 2030

Trafikanalyse

På baggrund den udvidede lukkeperiode i 2024 udarbejdede forvaltningen en trafikanalyse af de trafikale konsekvenser af lukningen. Analysen viste, at lukningen af Sønder Havnegade overordnet set bidrager til mere trafik i midtbyen, men samtidig også en aflastning af trafik langs havnefronten. Der kommer mere trafik på Jernbanegade, Perlegade, Østergade og Kastanie Alle, da trafikanterne søger igennem byen for at komme til Sønderborg Slot.

Samlet set viser analysen, at den øgede trafik i bymidten medfører en svagt stigende trafikintensitet i midtbyen og dermed en lille forringelse af bymiljøet i den centrale del af byen.

Afledte driftsudgifter

Sommerlukningen af Sønder Havnegade vil medføre afledte driftsudgifter. Udgifterne omfatter blandt andet opsætning og nedtagning af skilte. Visse opgaver vil desuden blive mere tidskrævende under lukkeperioden fx renholdelse af gaden og tømning af affaldsspande. Det er forvaltningens vurdering, at de afledte driftsudgifter kan afholdes indenfor eksisterende budget.

Partshøring

Forvaltningen gennemførte en partshøring fra den 4. april til og med den 20. april 2025. Det skyldes lukkeperiodens omfang og afledte konsekvenser for trafikafviklingen i Sønderborg. Høringssvarene er vedlagt som bilag og viser en overvejende tilslutning til sommerlukningen af Sønder Havnegade. Det er derfor forvaltningens vurdering, at lukningen kan gennemføres som påtænkt. Der undersøges, om omvejskørsel for visse beboere kan afhjælpes.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet det forudsættes, at de afledte driftsudgifter kan afholdes indenfor eksisterende budgetramme.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 06-05-2025

Godkendt med den rettelse, at Sønder Havnegade lukkes den sidste fredag i maj og genåbner den sidste mandag i september. Teknik-, By- og Boligudvalget ønsker, at forvaltningen afhjælper de trafikale konsekvenser af lukningen, jfr. trafikanalysen.

Bilag

Bidrag fra partshøring 2025

Punkt 5: Godkendelse af driftsomprioriteringer 2026-2029

25/5111

Sagsresumé

Af budgethandleplanen for 2026-29 fremgår det, at fagudvalgene på deres møder i april og maj, som en del af budgetlægningsprocessen, henholdsvis drøfter og godkender driftsomprioriteringer til budget 2026-29 indenfor deres eksisterende driftsrammer. Herunder driftsomprioriteringer ift. eventuelle reduktionsbehov.

Endvidere kan udvalgene drøfte eventuelle temaer, samt finansiering heraf, som udvalget ønsker opmærksomhed på i de kommende budgetforhandlinger.

Sagen forelægges til Teknik-, By- og Boligudvalgets beslutning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- eventuelle forslag til driftsomprioriteringer indenfor deres driftsrammer

og

- eventuelle forslag til temaer, inklusiv finansiering, som udvalget ønsker opmærksomhed på i de kommende budgetforhandlinger

Sagsfremstilling

Jævnfør budgethandleplanen tager udvalgene hul på budgetprocessen for budget 2026-29 på deres april-møder. Drøftelserne genoptages på maj-møderne, hvor fagudvalgene godkender de forslag, som de ønsker skal gå videre i budgetprocessen.

Fagudvalgene godkender dels eventuelle forslag til driftsomprioriteringer i budget 2026-29 samt eventuelle forslag til temaer, som fagudvalget ønsker opmærksomhed på i de kommende budgetforhandlinger.

Driftsomprioriteringer:

Fagudvalgene kan driftsomprioritere inden for egne politikområder. Derudover kan fagudvalgene indstille til Økonomiudvalget, som viderefører til beslutning i Byrådet, at omlacere mellem politikområder inden for udvalgets ansvarsområder.

Temaer til budgetforhandlinger:

Fagudvalgene kan pege på temaer, som de ønsker opmærksomhed på i de kommende budgetforhandlinger. Temaerne skal være ledsaget af en finansieringsplan.

Forslag til eventuelle temaer, inklusive forslag til finansiering, som udvalgene indstiller til at indgå i det videre budgetarbejde vil, efter udvalgenes behandling i maj blive forelagt Økonomiudvalget i juni og vedlagt det samlede budgetmateriale for 2026-29, som særskilt bilag.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Forvaltningen Økonomi og Arbejdsmarked oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser. Indstilling af temaer til budgetprocessen eller driftsomprioritering mellem udvalgets politikområder vil indgå i den politiske budgetfase.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 06-05-2025

Godkendt.

Punkt 6: Godkendelse af anlægsbudgettering 2026-2029

25/5111

Sagsresumé

Udvalgene drøfter på deres april og maj møder potentielle nye anlægselementer. Forslag til nye anlægselementer vil, efter udvalgenes behandling, blive vedlagt det samlede budgetmateriale for årene 2026-29 som særskilt bilag.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- indstilling om nye anlægselementer.

Sagsfremstilling

Jævnfør budgethandleplanen for 2026-29 skal fagudvalgene drøfte og indstille potentielle nye anlægselementer til budget 2026-29 på udvalgenes junimøder. Udvalgene har deres første drøftelser på maj møderne.

De stående udvalg indtager dels en rolle som fagudvalg, dels en rolle som part i den tværgående budgetproces med fælles ansvar for realisering af de vedtagne budgettiltag.

Med afsæt i ikke-disponerede råderum på anlægssiden i år 2026-2029 forudsættes mulighed for at fremføre forslag til nye tiltag på anlægsbudgettet fra budgetåret 2026, idet det dog bemærkes, at aktuelt udestår finansiering af allerede truffne politiske beslutninger.

Ønsker om nye anlæg behandles i udvalgene med henblik på indstilling på møderne i maj.

Forslag til nye anlægselementer vil, efter udvalgenes behandling, blive vedlagt det samlede budgetmateriale for årene 2026-29 som særskilt bilag.

Vedlagt som bilag er oversigt over potentielle nye anlægselementer på udvalgets område.

Oversigten indeholder oplysninger om hvor ønsket vedrørende de konkrete anlægselementer er opstået, samt forvaltningens umiddelbare kategorisering af de enkelte projekter. Det bemærkes, at kategoriseringen alene er udtryk for en administrativ vurdering og at alle projekter vil være genstand for politisk beslutning og prioritering.

Kategoriseringen 1-3 dækker over følgende principper:

1. Projektet vurderes at være ufravigeligt af hensyn til lovgivning, tidligere politiske beslutninger eller lignende.
2. Projektet vurderes at skulle indgå i en politisk prioritering.
3. Projektet vurderes administrativt ikke hensigtsmæssigt i øjeblikket af tidsmæssige hensyn eller lignende, men vurderes at skulle indgå i en politisk prioritering.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltning oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser, idet eventuelle nye anlægselementer vil indgå i den politiske budgetfase.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 06-05-2025

Godkendt.

Bilag

Anlægs-elementer - budgetlægning 2026-2029 TBB

Punkt 7: Orientering om ledelsesinformation 2025 - ultimo marts

25/4876

Sagsresumé

Ledelsesinformationen giver et overblik over, hvordan økonomien og aktiviteter ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året.

Samlet forventes der balance på områderne under Teknik-, By- og Boligudvalget i 2025, idet det forventede regnskab er inden for et spænd på +/- 1 pct. af det korrigerede budget.

Eventuelle mer- eller mindreforbrug på det takst- og brugerfinansierede område overføres til 2026.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Opfølgning på ledelsesinformationen sker hver måned for de enkelte udvalg, hvor der gives en status på og forventning til årets resultat.

Resultatet for Teknik-, By- og Boligudvalgets område ultimo marts viser et forbrug på 75,8 mio. kr. svarende til 30,3 pct. af det korrigerede budget.

Forventet regnskab for de enkelte områder er følgende:

Politikområde 03 Kommunale ejendomme:

- Der forventes balance.

Politikområde 05 Bosætning og Byggeri:

- Der forventes merforbrug på ca. 0,5 mio. kr., som følge af færre indtægter end budgetteret. Ligeledes er der i 2025 afholdt ekstraordinære udgifter til bl.a. reetablering af fortidsminde, hvilket er med til at forværre økonomien på området. Området følges tæt.

Politikområde 08 Veje og Trafik:

- Der forventes balance.

Det bemærkes, at områderne under Økonomiudvalget viser et forbrug på 33,1 mio. kr. svarende til 21,5 pct. af det korrigerede budget.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 06-05-2025

Taget til efterretning.

Bilag

LIS Drift TBB ult. marts 2025

Punkt 8: Orientering om status på udmøntningsplan 2025-2028

24/3426

Sagsresumé

Byrådet godkendte den 9. oktober 2024 budgettet for 2025 og overslagsårene 2026-2028.

Forvaltningen har efterfølgende udarbejdet en udmøntningsplan for budgettet, som dels definerer den udvalgmæssige og administrative forankring og dels danner grundlag for opfølgning i løbet af året.

Vedlagt er forvaltningens status på udmøntningsplanens elementer pr. april.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- orienteringen til efterretning

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 9. oktober 2024 budgettet for 2025 og overslagsårene 2026-2028.

Budgetaftalen indeholder en række politiske prioriteringer understøttet af budgetudvidelser. Herudover er der med budgetaftalen besluttet en række øvrige elementer uden direkte tilknytning til budgettet. Det drejer sig om forskellige områder, der ønskes analyseret og/eller styrket gennem særlig opmærksomhed i budgetperioden.

Med henblik på den fremadrettede udmøntning af budgettets elementer godkendte Økonomiudvalget den 20. november 2024 udmøntningsplanen. Status på udmøntningsplanen vil blive fremlagt for Økonomiudvalget første gang den 19. februar 2025 og herefter i april, august, oktober og december. Fagudvalgene orienteres første gang på marts-møderne i 2025 og herefter i maj, september og november.

Status på udmøntningsplanens enkelte elementer pr. april 2025 fremgår af bilag.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 06-05-2025

Taget til efterretning.

Bilag

Udmøntningsplan B2025-2028 - maj TBB

Punkt 9: Generel orientering

25/602

Sagsresumé

Orientering fra formanden

Orientering fra medlemmer

Orientering fra forvaltningen

1. Orientering om lokalplanliste.
2. Orientering på statusbillede på Syddanskernes mobilitet.
3. Orientering om afgørelse om skiltning til Agramkov-pylon.
4. Orientering vedr. kommunens springvand.
5. Opgørelse for servicemål 1. kvartal 2025.
6. Årshjul for Teknik-, By- og Boligudvalget 2025.
7. Orientering om afgørelse vedr. lokalplan nr. 4.10-17
8. Status på Nordborg Resort
9. Afgørelse vedr. Sønder Havnegade 22

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 06-05-2025

Taget til efterretning.

Bilag

Ad. 1. - Lokalplanliste

Ad. 2 - Syddanskernes Mobilitet Statusbillede

Ad. 3 - Afgørelse om skiltning til Agramkov-pylon

Ad. 4 - Orientering om øget drift af kommunens springvand

Ad. 5 - Servicemål 1. kvartal 2025

Ad. 6 - Årshjul 2025 - TBB

Ad. 7 - Afgørelse vedr. lokalplan nr. 4.10-17

Ad. 9 - Afgørelse - Sønder Havnegade 22

Punkt 10: Lukket: Underskriftsark

25/645